

# STANDARDIZACIJA

BILTEN SAVEZNE KOMISIJE ZA STANDARDIZACIJU – BEOGRAD

Godina 1953

Juli

Broj 7

DK 621.828

## OBRAZLOŽENJE UZ PREDLOGE STANDARDA ZA SVORNJAKE

Uzimajući u obradu predloge standarda za svornjake izvršeno je proučavanje inostranih standarda: engleskih, francuskih, čeških, švajcarskih, talijanskih i nemačkih. U francuskim, engleskim i švajcarskim standardima nema obrađenih standarda kao što je to slučaj kod nemačkih, čeških i talijanskih. Češki standardi su doslovan prevod i kopija nemačkih standarda, dok se talijanski razlikuju od nemačkih više u tehničkoj redakciji nego u sadržaju. Upoređujući prečnike i dužine svornjaka u nemačkim i talijanskim standardima vidi se da nema velikih i bitnih odstupanja.

Imajući u vidu da su jugoslovenski standardi za vijke slični ili se podudaraju sa nemačkim, uzeti su kod izrade predloga standarda za svornjake kao osnova nemački standardi. Razlike i promene koje su nastupile nisu suštinskog karaktera već čisto tehničke prirode, prilagođene već postojećim jugoslovenskim standardima.

Potrebno je naglasiti da se u DIN standardima za svornjake, u rubrici za podložne pločice, navode brojevi DIN-a 1440 i 1441, koji su docnije zamenjeni sa DIN-om 433, a ovome odgovara JUS M.B2.013. Ovo se podvlači radi toga, da se kod davanja primedbi ima u vidu JUS M.B2.013 t. j. DIN 433 a ne ranija zamenjena izdanja DIN-a.

Kod proučavanja ovih predloga treba obratiti pažnju na sledeće:

1.) U svakom predlogu standarda za svornjake (isključujući JUS M.C3.030) stoji napomena: »Prečnike u zgradama treba izbegavati«. Obzirom da se ti prečnici ne preporučuju, postavlja se pitanje da li ih treba zadržavati ili ne.

2.) Obzirom na asortiman, t. j. njegovo smanjenje i izbegavanje magacioniranja nekurantnih veličina, potrebno je:

- proučiti skalu prečnika svornjaka;
- proučiti skalu dužina svornjaka.

3.) U pojedinačnim predlozima standarda u po-

ljinama za težine izvučene su pune debele linije koje ograničavaju dužine svornjaka određenog prečnika. Stvarne težine biće unesene u definitivne standarde. Ovde treba pogledati da li je potrebno proširiti granicu dužina ili pak suziti.

4.) Kod predloga standarda JUS M.C3.030 dužine idu ... 12, 15, 18, 20, itd. što se poklapa sa stupnjevanjem kod vijaka. Međutim, kod svih ostalih objavljenih predloga standarda stupnjevanje je ..... 12, 14, 16, 18, 20, itd. Isključujući JUS M.C3.030 (koji odgovara DIN-u 1439 iz 1949 godine) svi ostali DIN standardi izdati su 1938 godine. Ovde se postavlja pitanje, koju od ovih dveju skala treba prihvatiti? Imajući u vidu smanjenje asortimana i upoređujući sa dužinom vijaka, prva skala je ekonomičnija. Ovo su uglavnom načelna pitanja na koja javna diskusija treba da da odgovor.

JUS M.C3.020	odgovara DIN-u 1434	list 1 i 2
JUS M.C3.021	„ DIN-u 1436	„ 1 i 2
JUS M.C3.022	„ DIN-u 1435	„ 1 i 2
JUS M.C3.030	„ DIN-u 1439	
JUS M.C3.040	„ DIN-u 1433	„ 1 i 2
JUS M.C3.060	„ DIN-u 1439	„ 1 i 2; u ovaj

predlog standarda nisu uneti podaci za Vitvortov navoj. Pored toga u tekstu ispod tabele stoji pod 5) »Kod svornjaka do prečnika  $d = 18$  mm glava može biti šestostrana«; ovde se pita, da li se ova napomena može izostaviti. U istom standardu kod prečnika svornjaka  $d = 100$  mm, za navoj M 68 propisana je podložna pločica nazivnog prečnika 70 mm, jer u JUS M.B2.012 nije predviđen vijak M 68. Postavlja se pitanje, da li ne bi više odgovarala podložna pločica nazivnog prečnika 78 mm. Kod ovog svornjaka DIN daje polukrugli i koničan završetak, a predlog predviđa samo koničan završetak; ovo radi toga jer se imala u vidu ranije doneta odluka o završetku kod vijaka.

Primedbe na ove standarde treba dostaviti najkasnije do 1 decembra 1953 godine.

V. N.



$d^1)$	(26)	28	30	32	35	40	45	50	55	60	65	70	75	80	(85)	90	(95)	100
$a$	3	3	3	4	4	4	4	5	5	5	5	5	5	6,5	6,5	6,5	6,5	6,5
$b$	8	8	8	9	10	10	11	13	14	14	14	15	15	18,5	18,5	18,5	18,5	20,5
$c \approx$	4	4	4	5	5	5	5	6	6	6	6	6	6	7	7	7	7	7
$c_1 \approx$	2	2	2	2	2	2	2	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
$D$ h12	32	34	36	40	44	48	52	58	65	70	75	80	85	90	98	102	108	112
$d_1$ H14	6	6	6	8	8	8	8	10	10	10	10	10	10	13	13	13	13	13
$k$ j14	5	5	5	6	6	6	7	7	8	9	9	10	10	10	10	12	12	12
$n$	8	8	8	10	10	10	10	12	12	12	12	12	12	15	15	15	15	15
$r$	1	1	1	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Podložne pločice JUS M. B2.013	27	29	31	33	36	41	46	52	57	62	67	72	77	82	88	93	98	104
Rascepke JUS M. B2.300	6×40	6×40	6×45	8×50	8×50	8×55	8×60	10×65	10×70	10×75	10×80	10×90	10×90	13×100	13×110	13×110	13×120	13×120
Dužina <sup>[3]</sup> j 14	Težina (7,85 kg/dm <sup>3</sup> ) kg 1000 komada $\approx$ za svornjake sa rupom																	
40																		
45																		
50																		
55																		
60																		
65																		
70																		
75																		
80																		
85																		
90																		
95																		
100																		
105																		
110																		
115																		
120																		
125																		
130																		
135																		
140																		
145																		
150																		
160																		
170																		
180																		
190																		
200																		
210																		
220																		
230																		
240																		
250																		

Prečnike u zagradama treba izbegavati.

- 1) Oznaku dozvoljenih odstupa, po ISA sistemu tolerancija, treba navesti u porudžbini. Za opšte potrebe obično odgovara h 11.
- 2) Odstojanje rupa za rascepke  $l_1$  određuje se po obrascu  $l_1 = l_2 + s + a$  ili  $l_1 = l_2 + s + b$ . Prvi obrazac upotrebljava se ako se ispod rascepke ne stavlja podložna pločica, a drugi ako se stavlja podložna pločica. Vrednosti za  $a$  i  $b$  uzimaju se iz tabele, a za  $l_2$  uzima se debljina spoja. Vrednost za  $s$  (zračnost) uzima se po iskustvu.
- 3) Dužina  $l$  određuje se po obrascu  $l = l_1 + n$ , uzimajući  $n$  iz tabele. Ako nađena dužina  $l$  ne postoji u tabeli, uzima se prva veća dužina.
- 4) Materijal navesti u porudžbini.  
Izrada: skroz obrađen.  
Veza s drugim standardima:  
Podložne pločice za vijke sa cilindričnom i poluokruglom glavom i svornjake, JUS M. B2.013 — Obrane.



Za pretplatu na bilten „Standardizacija“ i za porudžbine jugoslovenskih standarda, obraćajte se uvek izravno na Izdavačko preduzeće „Naučna knjiga“ —  
Beograd, Knez Mihajlova 40!



Strana 2 JUS M. C3.021

$d^1)$	30	32	(33)	35	(36)	40	45	50	55	60	65	70	75	80	(85)	90	(95)	100
$a$	3	4	4	4	4	4	4	5	5	5	5	5	5	6,5	6,5	6,5	6,5	6,5
$b$	8	9	9	10	10	10	11	13	14	14	14	15	15	18,5	18,5	18,5	18,5	20,5
$c \approx$	4	5	5	5	5	5	5	6	6	6	6	6	6	7	7	7	7	7
$c_1 \approx$	2	2	2	2	2	2	2	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
$D$	45	50	50	52	52	58	62	68	75	80	90	95	100	110	110	115	120	125
$d_1 H 14$	6	8	8	8	8	8	8	10	10	10	10	10	10	13	13	13	13	13
$k$	7	8	8	8	8	8	9	9	10	11	11	12	12	12	12	14	14	14
$n$	8	10	10	10	10	10	10	12	12	12	12	12	12	15	15	15	15	15
$r$	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	2	2	2,5	2,5	3	3	3	3	3	3	3
Podložne pločice JUS M. B2.013	31	33		36		41	46	52	57	62	67	72	77	82	88	93	98	104
Rascepke JUS M. B2.300	6×45	8×50	8×50	8×50	8×50	8×55	8×60	10×65	10×70	10×75	10×80	10×90	10×90	13×100	13×110	13×110	13×120	13×120
Dužina <sup>2)</sup> j 14	Težina (7,85 kg/dm <sup>3</sup> ) kg/1000 komada $\approx$ za svornjake sa rupom																	
50																		
55																		
60																		
65																		
70																		
75																		
80																		
85																		
90																		
95																		
100																		
105																		
110																		
115																		
120																		
125																		
130																		
135																		
140																		
145																		
150																		
160																		
170																		
180																		
190																		
200																		
210																		
220																		
230																		
240																		
250																		

Prečnike u zagradama treba izbegavati.

- Oznaku dozvoljenih odstupanja, po ISA sistemu tolerancija, treba navesti u porudžbini. Za opšte potreba obično odgovara h 11.
- Odstojanje rupa za rascepke  $l_1$  određuje se po obrascu  $l_1 = l_2 + s + a$  ili  $l_1 = l_2 + s + b$ . Prvi obrazac upotrebljava se ako se ispod rascepke ne stavlja podložna pločica a drugi ako se stavlja podložna pločica. vrednosti za  $a$  i  $b$  uzimaju se iz tabele, a za  $l_2$  uzima se debljina spoja. Vrednost za  $s$  (zračnost) uzima se po iskustvu.
- Dužina  $l$  određuje se po obrascu  $l = l_1 + n$ , uzima ući  $n$  iz tabele. Ako nađena dužina  $l$  ne postoji u tabeli, uzima se prva veća dužina.
- Materijal navesti u porudžbini.

Izrada: skinuti okrajke sa glave, naležuća površina i stablo su obrađeni.

Veza sa drugim standardima:

Podložne pločice za vijke sa cilindričnom i poluokruglom glavom i svornjake, JUS M. B2.013 — Obrađene.

*Poručujući jugoslovenske standarde navedite uvek u svojoj porudžbini doslovan naziv i oznaku svakog pojedinog standarda!*



Strana 2 JUS M. C3.022

$d^1)$	(31)	32	35	(36)	40	(41)	45	(46)	50	(51)	55	60	65	70	75	80	(85)	90	(95)	100
$a$	4	4	4	4	4	4	4	5	5	5	5	5	5	5	5	6,5	6,5	6,5	6,5	6,5
$b$	9	9	10	10	10	10	11	12	13	13	14	14	14	15	15	18,5	18,5	18,5	18,5	20,5
$c \approx$	5	5	5	5	5	5	5	6	6	6	6	6	6	6	6	7	7	7	7	7
$c_1 \approx$	2	2	2	2	2	2	2	2	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
$D$	44	44	48	48	52	52	57	57	62	65	70	74	79	84	89	94	101	106	111	116
$d_1 H 14$	8	8	8	8	8	8	8	10	10	10	10	10	10	10	10	13	13	13	13	13
$k$	8	8	8	8	8	8	9	9	9	10	10	11	11	12	12	12	12	14	14	14
$n$	10	10	10	10	10	10	10	12	12	12	12	12	12	12	12	15	15	15	15	15
$r$	1	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Podložne pločice JUS M. B2.013		33	36		41		46		52		57	62	67	72	77	82	83	93	98	104
Rascepke JUS M. B2.300	8x50	8x50	8x50	8x50	8x55	8x55	8x60	10x60	10x65	10x65	10x70	10x75	10x80	10x90	10x90	13x100	13x110	13x110	13x120	13x120
Dužina $l^3)$ ] 14	Težina (7,85 kg/dm <sup>3</sup> ) kg/1000 komada $\approx$ za svornjake sa rupom																			
50																				
55																				
60																				
65																				
70																				
75																				
80																				
85																				
90																				
95																				
100																				
105																				
110																				
115																				
120																				
125																				
130																				
135																				
140																				
145																				
150																				
155																				
160																				
165																				
170																				
180																				
190																				
200																				
210																				
220																				
230																				
240																				
250																				

Prečnike u zagradama treba izbeći.

- Oznaku dozvoljenih odstupanja po ISA sistemu tolerancija treba navesti u porudžbini. Za opšte potrebe obično odgovara h 11.
- Otstojanje rupa za rascepke  $l_1$  određuje se po obrascu  $l_1 = l_2 + s + a$  ili  $l_1 = l_2 + s + b$ . Prvi obrazac upotrebljava se ako se ispod rascepke ne stavlja podložna pločica a drugi ako se stavlja podložna pločica. Vrednosti za  $a$  i  $b$  uzima se iz tabele, a za  $l_2$  uzima se deblj na spoja. Vrednost za  $s$  (zračnost) uzima se po iskustvu.
- Dužina  $l$  određuje se po obrascu  $l = l_1 + n$ , uzimajući  $n$  iz tabele. Ako nađe a dužina  $l$  ne postoji u tabeli, uzima se prva veća dužina.

- Materijal navesti u porudžbini.

Izrada: skinuti okrajke sa glave, naležuća površina i stablo su obrađeni.

Veza sa drugim standardima:

Podložne pločice za vijke sa cilindričnom i poluokruglom glavom i svornjake, JUS M. B2.013 — Neobrađene.

Pratite u Službenom listu FNRJ objavljivanje novodonetih  
jugoslovenskih standarda!





Strana 2 JUS M. C3.040

$d^1)$	(26)	28	30	32	35	40	45	50	55	60	65	70	75	80	(85)	90	(95)	100
$a$	3	3	3	4	4	4	4	5	5	5	5	5	5	6,5	6,5	6,5	6,5	6,5
$b$	8	8	8	9	10	10	11	13	14	14	14	15	15	18,5	18,5	18,5	18,5	20,5
$c \approx$	4	4	4	5	5	5	5	6	6	6	6	6	6	7	7	7	7	7
$d_1 H14$	6	6	6	8	8	8	8	10	10	10	10	10	10	13	13	13	13	13
$n$ min	8	8	8	10	10	10	10	12	12	12	12	12	12	15	15	15	15	15
Podložne pločice JUS M. B2.013	27	29	31	33	36	41	46	52	57	62	67	72	77	82	88	93	93	104
Rascepke JUS M. B2.300	6×40	6×40	6×45	8×50	8×50	8×55	8×60	10×65	10×70	10×75	10×80	10×90	10×90	13×100	13×110	13×110	13×120	13×120
Dužina $l^2)$   14	Težina (7,85 kg/dm <sup>3</sup> ) kg/1000 komada $\approx$ za svornjake sa rupama																	
50																		
55																		
60																		
65																		
70																		
75																		
80																		
85																		
90																		
95																		
100																		
105																		
110																		
115																		
120																		
125																		
130																		
135																		
140																		
145																		
150																		
160																		
170																		
180																		
190																		
200																		
210																		
220																		
230																		
240																		
250																		
260																		
270																		
280																		
290																		
300																		
310																		
320																		

Prečnike u zagradama treba izbegavati.

- Oznaku dozvoljenih odstupanja po ISA sistemu tolerancija, treba navesti u porudžbini. Za opšte potrebe obično odgovara  $h11$ .
- Otstojanje rupa za rascepke  $l_1$  određuje se po obrascu  $l_1 = l_2 + s + 2a$  ili  $l_1 = l_2 + s + 2b$ . Prvi obrazac upotrebljava se ako se ispod rascepki ne stavljaju podložne pločice, a drugi ako se stavljaju podložne pločice. Vrednosti za  $a$  i  $b$  uzimaju se iz tabele, a za  $l$  uzima se debljina spoja. Vrednost za  $s$  (zračnost) uzima se po iskustvu.
- Dužina  $l$  određuje se po obrascu  $l = l_1 + 2n$ , uzimajući  $n$  iz tabele. Ako nađena dužina  $l$  ne postoji u tabeli, uzima se prva veća dužina.
- Materijal navesti u porudžbini.  
Izrada: skroz obrađen.  
Veza sa drugim standardima:  
Podložne pločice za vijke sa cilindričom i poluokruglom glavom i svornjake, JUS M. B2.013 — Obrane.

Poručujući jugoslovenske standarde nâznačite uvek tačno svoju adresu  
i način plaćanja!



Strana 2 JUS M. C3.060

$d^1)$	30	35	40	45	50	55	60	65	70	75	80	(85)	90	(95)	100
$c \approx$	2	2	2	2	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
$D$	40	48	52	57	62	70	74	79	84	89	94	101	106	111	116
$d_1$	M24	M27	M30	M33	M36	M39	M42	M45	M45	M52	M52	M56	M56	M64	M68
$f$	5	5	6	6	8	8	8	8	8	8	8	10	10	10	10
$k$	7	8	8	9	9	10	11	11	12	12	12	12	14	14	14
$l_1 \text{ min}$	28	32	35	38	42	45	48	52	52	58	58	60	60	70	75
$r$	1,5	1,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5
$s$	36	41	46	50	55	60	65	70	70	80	85	85	95	100	100
Podložne pločice JUS M. B2.012	27	30	33	36	39	42	45	48	48	56	56	61	61	70	70
Dužina [8] j 14															
50															
55															
60															
65															
70															
75															
80															
85															
90															
95															
100															
105															
110															
115															
120															
125															
130															
135															
140															
145															
150															
160															
170															
180															
190															
200															
210															
220															
230															
240															
250															

Prečnike u zagradama treba izbegavati.

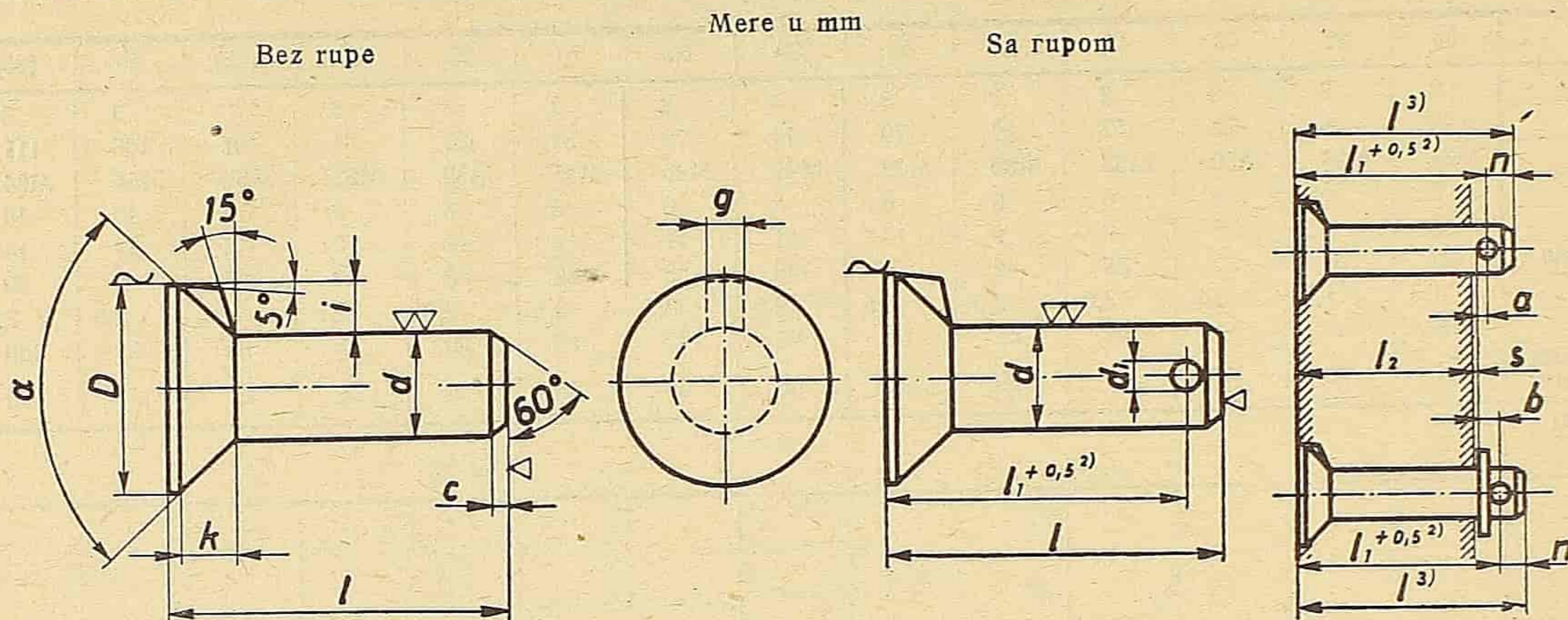
- 1) Oznaku dozvoljenih odstupanja, po ISA sistemu tolerancija, treba navesti u porudžbini. Za opšte potrebe obično odgovara  $h11$ .
- 2) Debljina spoja  $l_2$  treba navesti u porudžbini.
- 3) Dužina svornjaka  $l$  određuje se na osnovu debljine spoja  $l_2$  i dužine navoja  $l_1$  po obrascu  $l = l_2 + l_1$ . Ako nađena dužina  $l$  ne postoji u tabeli uzima se prva veća dužina.
- 4) Materijal navesti u porudžbini.
- 5) Kod svornjaka do prečnika  $d = 18$  mm glava može biti šestostrana.  
Izrada: skinuti okrajke sa glave, naležuća površina i stablo su obrađeni.  
Navoj prema, JUS M. B0.01.  
Veza sa drugim standardima:  
Metrički navoj reda A, JUS M. B0.012.  
Podložne pločice, JUS M. B2.012.

*Prokontrolišite dali ste već nabavili sve dosad objavljene jugoslovenske standarde iz oblasti vaše delatnosti!*

Predlog br. 838

**SVORNJACI SA UPUŠTENOM GLAVOM I NOSOM POLUOBRAĐENI**  
Izrada 3 — Prečnika od 6 mm do 24 mm

DK 621.828.5  
JUS M. C3.030



Primer oznake:  
Oznaka svornjaka sa upuštenom glavom i nosom, poluobrađenog, bez rupe, prečnika  $d = 20$  mm, dozvoljenog odstupanja po  $h_{11}^{1)}$ , dužine  $l = 50$  mm, od čelika Č...<sup>4)</sup> jeste

**SVORNJAK SA UPUŠTENOM GLAVOM 20  $h_{11}^{1)}$  × 50 — Č...<sup>4)</sup> — JUS M. C3.030**

odnosno, svornjak istih mera sa otstojanjem rupe  $l_1 = 45$  mm, jeste

**SVORNJAK SA UPUŠTENOM GLAVOM 20  $h_{11}^{1)}$  × 50 × 45 — Č...<sup>4)</sup> — JUS M. C3.030**

$d$ $h_{11}^{1)}$	6	8	10	12	16	20	24	
$\alpha$	90°						60°	
$a$	0,75	1	1,5	2	2	2,5	3	
$b$	2,3	3	4	5	5	6,5	7	
$c \approx$	1,5	2	2	2,5	2,5	3	4	
$D$	12	16	19	24	32	32	38	
$d_1$ $H_{14}$	1,5	2	3	4	4	5	6	
$g$	2,5	3	3,2	3,6	4,2	5,4	6,6	
$i$ min	2,8	3,5	4,2	5,7	7,5	5,7	6,7	
$k$ min	3	4	4,5	6	8	10,4	12,1	
$n$	2,5	3	4	5	5	6,5	8	
Podložne pločice JUS M. B2.013	6,4	8,4	10,5	13	17	21		
Rascepke JUS M. B2.300	1,5×10	2×12	3×15	4×20	4×25	5×30	6×40	
Dužina <sup>3)</sup> j 14	Težina (7,85 kg/dm <sup>3</sup> ) kg/1000 komada $\approx$ za svornjake sa rupom							
12								
15								
18								
20								
22								
25								
28								
30								
35								
40								
45								
50								
55								
60								
65								
70								
75								
80								
85								
90								
95								
100								
105								
110								
115								
120								

- 1) Druge oznake dozvoljenih odstupanja, po ISA sistemu tolerancija, treba navesti u porudžbini.
  - 2) Odstupanje rupa za rascepke  $l_1$  određuje se po obrascu  $l_1 = l_2 + s + a$  ili  $l_1 = l_2 + s + b$ . Prvi obrazac upotrebljava se ako se ispod rascepke ne stavlja podložna pločica a drugi ako se stavlja podložna pločica. Vrednosti za  $a$  i  $b$  uzimaju se iz tabele, a za  $l_2$  uzima se debljina spoja. Vrednost za  $s$  (zračnost) uzima se po iskustvu.
  - 3) Dužina  $l$  određuje se po obrascu  $l = l_1 + n$ , uzimajući  $n$  iz tabele. Ako nađena dužina  $l$  ne postoji u tabeli uzima se prva veća dužina.
  - 4) Materijal navesti u porudžbini.
- Izrada: skinuti okrajke sa glave.  
Veza sa drugim standardima:  
Podložne pločice za vijke sa cilindričnom i poluokruglom glavom i svornjake, JUS M. B2.013 — Neobrađene.

## PREGLED VAŽNIJIH STRANIH STANDARDA UKLJUČENIH U NAŠU STANDARDOTEKU

DS = Danska

ASA = Amerika

NBN = Belgija

NF = Francuska

HCNN = Holandska

S. I. = Izrael

DIN = Nemačka

**DK 535 — Nauka o bojama**

- DIN 5033 Bl. 8 Određivanje boja optičkim merenjem. Osnovni pojmovi iz metrike boja.
- DIN 5033 Bl. 2 Određivanje boja optičkim merenjem. Sistem normalnih valenci.
- DIN 5033 Bl. 3 Određivanje boja optičkim merenjem. Osnovne jedinice za merenje boja.
- DIN 5033 Bl. 4 Određivanje boja optičkim merenjem. Spektrofotometrijsko merenje.
- DIN 5033 Bl. 5 Određivanje boja optičkim merenjem. Metoda upoređivanjem.
- DIN 5033 Bl. 6 Određivanje boja optičkim merenjem. Subjektivna metoda merenja intenziteta osvetljenja.
- DIN 5033 Bl. 7 Određivanje boja optičkim merenjem. Uslovi za merenje boja obojenih tela.
- DIN 5033 Bl. 8 Određivanje boja optičkim merenjem. Uslovi za merenje boja svetlosnih izvora.
- DIN 6164 DIN — tabele za boje.

**DK 614 — Vatrogasna služba**

- DIN 14342 Vatrogasna oprema, prelazni komad B—C
- DIN 14343 Vatrogasna oprema, prelazni komad A—B
- DIN 14362 Vatrogasna oprema. Usisne korpe. vitka vatrogasna cev.
- NF S 61—701 Vatrogasni pribor. Simetrične spojke za savitljiva creva. Opšti uslovi za menljivosti.
- NF S 61—821 Vatrogasni pribor. Konične mlaznice. Terminologija.
- NF S 61—822 Vatrogasni pribor. Ručne mlaznice. Ležišta.
- NF S 61—823 Vatrogasni pribor. Ručne mlaznice. Dodaci za mlaznice.
- NF S 61—825 Vatrogasni pribor. Ručne mlaznice. Prirubnice.

**DK 621 — Opšta mašinogradnja, elektrotehnika**

- HCNN V 3009 Nomenklatura i definicije u tehnici automatskog regulisanja.
- DIN 31490 Cevni spojevi sa prirubicom, sa vencem, zalemljena cev.
- DIN 31259 Cevovodi za lokomotive, pregled.
- DIN 35772 Navrtke za osiguranje, T ugaoni komadi za električne vodove za lokomotive.
- DIN 30438 Ručni točkovi sa glatkim vencem i kosim ramenima.
- DIN 33047 Slavina za manometar, sa čepom,
- DIN 33047 Slavina za manometar, sa čepom, sa navojem.
- DIN 33039 Slavina za vodokaz, sa čepom sa navojem.
- DIN 33038 Slavina za vodokaz sa prirubicom.

- DIN 32003 Elementi roštilja sa čepom, za loženje kamenim ugljem.
- DIN 41398 Slojeviti stalni otpornici, nazivno opterećenje 0,05 W.
- DIN 41399 Slojeviti stalni otpornici, nazivno opterećenje 0,1 W.
- DIN 43670 Šine od aluminijuma, za rasklopna postrojenja.
- DIN 46256 E Zavrtnji za zatvaranje sa Pg navojem, instalacioni materijal.
- DIN 49501 E Zaštitni prekidač za domaćinstva 10 do 25 A 250 V i 380 V, sa navojem i sa podnožjem (jednopolni).
- DIN 49502 D— prsten i D— umetci za zaštitni prekidač za domaćinstva.
- DIN 7 i 57 Bl. 1 Isa-dosed, izbor doseda, polja tolerancije, nazivne mere, objašnjenja.
- DIN 7157 Bl. 2 Isa-dosed, izbor doseda, uopšte, tolerancije.
- DIN 6821 Medicinska rentgenska postrojenja, propisi za visoko naponsku zaštitu.
- DIN 44975 Keramičke cevi za električne peći.
- HCNN V 385 Pocinčena čelična žica za telegrafске vodove.
- HCNN V 3019 Pocinčena čelična žica za telegrafске vodove, ispitivanja.
- HCNN N 1014 Uputstvo za izvođenje gromobranskih instalacija.
- ASA C60.5 Metode ispitivanja elektronskih cevi.
- ASA JO-G1-1 Preporuka za izradu skica elektronskih cevi i cevni armatura.
- NF E 29-575 Cevne spojke sa okruglim navojem.

**DK 625 Tehnika saobraćajnih puteva. Železnice.**

- DIN 25041 Premeravanje novih obrtnih postolja za teretne vagone sa čvrstom osovinom.
- HCNN N 1926 Saobraćajni znaci. Regulisanje saobraćaja na putovima noću pomoću svetlosnih signala, na otvorenim drumovima.
- HCNN N 1925 Saobraćajni znaci. Regulisanje saobraćaja na putovima noću i pokazivanje pravaca pomoću svetlosnih signala na raskrsnicama.
- HCNN N 1923 Saobraćajni znaci. Regulisanje uličnog saobraćaja pokazivačima pravaca kretanja po danu.
- HCNN N 1922 Saobraćajni znaci. Oznake u drumskom saobraćaju.
- HCNN N 1924 Saobraćajni znaci. Regulisanje drumskog saobraćaja danju pomoću znakova za pravac kretanja.
- NF F 20—035 Materijal za železnički saobraćaj. Ležišta zaptivača za autoklav.

**DK 629 — Vozila.**

- DIN 7809 Spoljne gume za ručna kolica.
- DIN 7814 Spoljne gume za traktore za žetelicu i jednoosovinsku prikolicu.
- DIN 7838 Merila za felgne.
- DIN 9605 Traktor, merenje brzine vožnje.
- DIN 70111 Dodaci za brušenje za osovine i rupe.

- NBN 215 Poljoprivredne mašine. Zaprežna kola.
- DK 631 — Poljoprivredne mašine.**
- NBN 177 Poljoprivredne mašine. Zaprežni plugovi.
- NBN 182 Poljoprivredne mašine. Zaprežne drljače.
- NBN 183 Poljoprivredne mašine. Zaprežni kultivatori.
- NBN 184 Poljoprivredne mašine. Zaprežne sejalice.
- NBN 185 Poljoprivredne mašine. Zapršivači — zaprežni.
- NBN 194 Poljoprivredne mašine. Zaprežni posipač gnojiva.
- NBN 214 Poljoprivredne mašine. Vršalice.
- DIN 11166 Poljoprivredne mašine. Širina točkova za univerzalne sprave za 2 reda krompira i 2 do 3 reda šećerne repe.
- DK 637 — Proizvodi od domaćih životinja.**
- HCNN N 1308 Određivanje masnoće u mleku. Gravimetriška metoda po Roesse-Gottliebu.
- DK 645 — Nameštaj.**
- NF D 60—001 Nameštaj za domaćinstva. Terminologija pokretnog nameštaja. Opšte odredbe.
- DK 667 — Tehnika bojadisanja.**
- HCNN N 1940 Metode ispitivanja pigmenta cink-žuto.
- HCNN V 1943 Metode ispitivanja pigmenta blanc fixe.
- DIN 55901 Premazi (boje). Materije za sušenje i sikativi. Tehnički uslovi za isporuku.
- DK 669 — Gvožđe, čelik, metali.**
- NF A 06—601 Legure cinka za izlivanje pod pritiskom. Određivanje aluminijuma gravimetriskom i volumetriskom metodom.
- NF A 06—602 Legure cinka za izlivanje pod pritiskom. Određivanje bakra.
- NF A 06—603 Legure cinka za izlivanje pod pritiskom. Gravimetrisko određivanje magnezijuma.
- DK 672 — Predmeti od gvožđa i čelika.**
- DIN 8184 Čelični lanci sa zglobom za liftove.
- DIN 8185 Čelični lanci sa zglobom za liftove.
- DK 676 — Industrija hartije.**
- DIN 53111, 53121, 53113, 53120, 53126, Ispitivanje papira i kartona.
- DK 681 — Precizna mehanika.**
- DIN 45536 Gramofonska ploča sa mikro žlebovima za 45 U/min.
- DIN 45537 Gramofonska ploča sa mikro žlebovima za 33 1/3 U/min.
- DK 691 — Građevinski materijal. Građevinarstvo.**
- DS 1000 Međuspratne visine.
- HCNN N 530 Granitni kamen.
- HCNN N 532 Bazalt.
- S. I. 27 Betonske cilindrične cevi bez pojačanja.
- S. I. 77.1. Opšti propisi za prozore sa drvenim okvirom na šarkama.
- NBN 282 Propisi za krovove od crepa.
- DK 771 — Fotografaska oprema. Pribor.**
- DIN 19003 Fototehnika, viljuške za munjevito svetlo, dimenzije.

## PORUČIOCIMA STANDARDA

U Službenom listu FNRJ od 17 juna 1953 godine objavljeno je donošenje jugoslovenskih standarda »Ispitavanje mašina alatki« (u svemu 14 raznih standarda sa oznakama M.G0.130, M.G0.131, M.G0.132, M.G0.140, M.G0.142, M.G0.143, M.G0.144, M.G0.149, M.G0.150, M.G0.151, M.G0.160, M.G0.161, i M.G0.162).

U Službenom listu FNRJ od 29 juna 1953 godine objavljeno je donošenje jugoslovenskih standarda »Spiralne burgije« (u svemu 24 razna standarda sa oznakama K.D3.001, K.D3.002, K.D3.003, K.D3.004, K.D3.005, K.D3.006, K.D3.020, K.D3.021, K.D3.022, K.D3.023, K.D3.050, K.D3.060, K.D3.061, K.D3.062, K.D3.063, M.A5.210, M.A5.211, M.A5.212, K.A2.013, C.T3.100, K.A2.001, M.G0.051, K.D0.012 i K.D0.011).

Smatrajući opravdano da su ovi standardi već stavljeni i u prodaju, interesenti se obraćaju preduzeću »Naučna knjiga« (našem distributoru) sa svojim porudžbinama. Međutim, usled tehničkih i nepredviđenih teškoća u preduzeću »Jugoštampa« ove dve grupe standarda nisu na vreme uzete u rad. Kako će štampanje biti završeno približno tek oko 15 avgusta, obaveštamo sve interesente o ovom zastoju i molimo ih da uzmu u obzir izneti razlog za zadoćenje.

## POVODOM NAŠE BROŠURE „JUGOSLOVENSKI STANDARDI“

Radi lakše i bolje orijentacije interesenata za jugoslovenske standarde, Savezna komisija za standardizaciju izdala je brošuru pod naslovom »Jugoslovenski standardi — pregled i klasifikacija, januar 1953«.

Kao što se vidi iz samog naslova brošure, u istoj su posebno objavljeni svi jugoslovenski standardi koji su izdati do januara 1953 god., a u posebnom delu brošure objavljena je klasifikacija jugoslovenskih standarda, koja ustvari predstavlja opšti perspektivni plan rada Savezne komisije za standardizaciju.

Brošura je dostavljena besplatno svima pretplatnicima na bilten »Standardizacija«, kao i velikom broju preduzeća i ustanova koji treba da budu zainteresovani za standarde. Međutim, veliki broj interesenata javlja se sad sa svojim porudžbinama našem distributoru, preduzeću »Naučna knjiga«, moleći da im se pošalju standardi koji tek treba da budu objavljeni, odnosno standardi koji su obuhvaćeni klasifikacijom objavljenom u našoj brošuri.

Iz navedenih razloga molimo sve interesente da povedu računa o ovoj činjenici i da luče te dve celine, ne poručujući standarde koji još uopšte nisu objavljeni. Kao jedina pravilna orijentacija o standardima koji se izdaju, treba da im služi Službeni list FNRJ, u kome se redovito objavljuje svaka nova grupa izdatih standarda.

Izdavač: Savezna komisija za standardizaciju — Beograd, Admirala Geprata br. 16, tel. br. 28-920. — Odgovorni urednik: ing. Slavoljub Vitorović. — Distribucija preko izdavačkog preduzeća „Naučna knjiga“ — Beograd, Kn. Mihajlova 40, pošt. fah 690. — tel. br. 27-495. — Cena pojedinom primerku Din. 25. — Godišnja pretplata Din. 240. Pretplatu slati neposredno na naznačenu adresu distributora ili na tek. rač. kod N. B. br. 101-T-297. — Štampa: „Jugoštampa“ — Beograd.